

مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی

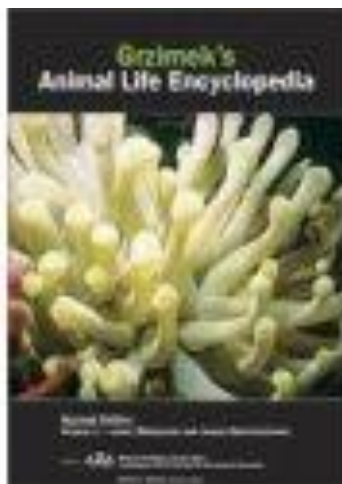

دانشگاه آزاد اسلامی

مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی:

مراجع لاتین (علوم پایه؛ ۲)

Grzimek's Animal Life Encyclopedia

محمود صدیقی

زمستان ۸۶

واژه نامه (glossary)

بسیاری از واژگان تخصصی در واژه نامه تشریحی پایان هر جلد توصیف شده اند. نظم واژه نامه الفبایی است و مدخل مربوطه نیز با حروف پررنگ (Bold) به چاپ رسیده است.

نمایه (index)

نمایه الفبایی در انتهای هر جلد حاوی رؤس مطالبی است که در آن جلد مورد بحث قرار گرفته است. برای استفاده از نمایه باید توجه داشت که شماره صفحاتی که پررنگ تر است نشان دهنده بحث اصلی موضوع مورد نظر و شماره هایی که به صورت شکسته (Italic) نوشته شده اند، به تصاویر و نمودارها ارجاع می دهند. همچنین در ذیل برخی از مداخل از نظام ارجاع (see also) برای راهنمایی خواننده به به موضوع های مرتبط استفاده شده است. علاوه بر این در جلد ۱۷ نیز نمایه ی درهمکردی برای ۱۶ جلد دایره المعارف در نظر گرفته شده است که خواننده می تواند برای بازایی اطلاعات مستقیما به آن مراجعه نماید.
مثال:

Ecology, 1: 24-30

See also: behavior, conservation, status
ecteinascidia turbinata 1: 46

استاندارد های لازم

ویراستاران در دایره المعارف گرزیمک اطلاعات را هر جا امکان پذیر بوده استاندارد نموده اند. برای وضعیت حفاظتی، دایره المعارف گرزیمک سیستم سیاهه قرمز (IUCN) توسعه یافته توسط کمیسیون بقاء گونه ها را پی می گیرد. لیست قرمز جامع ترین فهرست جهانی وضعیت حفاظتی گیاهان و حیوانات دنیا را ارائه می کند. برای تفسیر کامل هر مقوله وب سایت IUCN را در آدرس زیر ملاحظه نمایید.

http:

[//www.iucn.org/themes/ssc/redlists/category.gtm](http://www.iucn.org/themes/ssc/redlists/category.gtm)

تصاویر تشریحی

در حالی که دایره المعارف تلاش می کند که اصطلاحات علمی را کم کند، خوانندگان با تعداد زیادی واژه فنی مرتبط با تشریح و فیزیولوژی در طول کتاب روبرو خواهند شد. برای کمک به خوانندگان در زمان رسیدن به واژه فیزیولوژیکی در متن مورد نظرشان تعدادی نقاشی با تشریح جزئیات یافت می شود که در میان بخشهای رده بندی که به آنها مربوط است پراکنده اند.

برای مطالعه بیشتر (for further reading)

خوانندگان را به منابع بیشتری درباره موضوعات مورد نظر راهنمایی می کند.

ضمیمه ها (appendix)

ضمیمه ها در دایره المعارف گرزیمک عبارتند از:

- ۱- سیاهه ای الفبایی از سازمانهایی که در تهیه مطالب ویرایش دوم و مقالات مجلد مربوطه با گیل همکاری داشته اند
- ۲- اسامی همکاران ویرایش اول همراه با سمت و محل کار آنها ذکر شده است.

دایره المعارف گرزیمک (Grzimek)

دایره المعارف زندگی حیوانات گرزیمک یک تالیف مرجع علمی برجسته بین المللی است، اولین بار در آلمان در اواخر دهه ۱۹۶۰ با ویراستاری جانور شناس برنارد گرزیمک (۱۹۰۹-۱۹۸۷) منتشر شد. در یک تلاش مشترک بین انتشارات گیل (Gale) و انجمن باغ وحش و آکواریوم آمریکا، مجموعه برای اولین بار بعد از سی سال به طور کامل تجدید نظر، ویرایش و روز آمد شده است. چنانکه تعداد جلدها از ۱۳ به ۱۷ جلد افزایش یافته و علاوه بر آن عکس های رنگی جدید و اطلاعات روزآمد استفاده از این مجموعه را برای خواننده راحت تر کرده است و در نهایت اطلاعات هر رده در قالب یک طرح مرتبط با ساختار کلی به ترتیب ذیل در دسترس قرار گرفته است:

جلد ۱: چند سلولی ها

جلد ۲: پروتوستوم ها

جلد ۳: حشرات

جلد ۴ تا ۵: ماهی ها

جلد ۶: دوزیستان

جلد ۷: خزندگان

جلد ۸ تا ۱۱: پرندگان

جلد ۱۲ تا ۱۶: پستانداران

جلد ۱۷: نمایه درهمکرد

این دایره المعارف به همراه دانش گردآوری شده در آن می تواند در آموزش مردم درباره حیوانات و اهمیت فرهنگی و محیطی (اکولوژیکی) مفید واقع شود. اطلاعاتی درباره حقوق قانونی حفاظت، تهدیدها و تلاش برای حفاظت از گونه های متنوع در ویرایش دوم ارائه شده است. از دیگر ویژگی های بارز این اثر می توان به ارائه اطلاعاتی درباره اهمیت فرهنگی حیوانات شامل نقش آنها در هنر و مذهب اشاره کرد.

ساختار دایره المعارف

ساختار کلی این اثر مرجع بر پایه رده بندی حیوانات به صورت گروه های وابسته طبیعی است. علم رده بندی (taxonomy) علمی است که طی آن ارگانسیم های زیادی کشف، معرفی، تشریح، نامگذاری، طبقه بندی و رده بندی می شوند. این رده بندی با ساده ترین شکل زیستی یعنی چند سلولی ها در جلد اول شروع می شود و در روند تکاملی خود به زندگی پستانداران در جلد های دوازده تا شانزده ختم می شود. جلد هفده نیز یک نمایه درهمکرد جداگانه می باشد..

نظم و ترتیب بخش های مختلف این مجموعه نیز براساس سلسله مراتب رده بندی می باشد. به عنوان مثال در جلد اول (چند سلولی ها) ویژگی های کلی و پایه را در این گروه ها بررسی می کند سپس بخش های اختصاصی و رده مربوطه را در نظر می گیرد و سرانجام شمارش گونه ها را در پایان بخش های رده ای یادآور می شود. برای کمک بیشتر از نظر علمی هر بخش یک رنگ و نشانه مجزا دارد.

در ادامه یک قالب تعیین شده برای بازیابی اطلاعات ارائه می شود:

۱- قسمت سراغاز، نام علمی، راسته، رده (اگر قابل اطلاق باشد)، تعداد خانواده، شرح کوتاه ؛

۲- قسمت اصلی، تکامل تدریجی و سیستماتیک، ویژگی های فیزیکی، توزیع، مسکن طبیعی، رفتار، طبیعت غذایی، بیولوژی تولید مثل، وضعیت حفاظتی، اهمیت برای بشر ؛

۳- شمارش گونه ها، نام عمومی، نام علمی، نظم، خانواده، رده، نام های عمومی دیگر، ویژگی های فیزیکی، توزیع، مسکن طبیعی، رفتار، طبیعت غذایی، بیولوژی تولید مثل، وضعیت حفاظتی، اهمیت برای بشر ؛

۴- منابع و مأخذ

در این ویرایش اطلاعات به طور ساختاری سازمان یافته تر ارائه شده است. بر خلاف گرزیمک اصلی این ویرایش روزآمد اطلاعات را زیر موضوعات خاص مانند تولید مثل، رفتار، بوم شناسی و فاصله سازماندهی می کند. به علاوه ساختار سازمانی پایه به طور کلی در هر جلد صرف نظر از گروه های حیوانات تحت پوشش ثابت است. این مساله مکان یابی اطلاعات استفاده کننده را آسان می کند که با سرعت بیشتر و موثرتر انجام می گیرد. مانند ویرایش اول تلاش شده است که از زبان تخصصی کمتر استفاده شود و برای عبارت های تخصصی ضروری شرح توصیف لازم آورده شده است.

برای تدوین این اثر و همچنین روزآمد بودن اطلاعات دایره المعارف از بهترین متخصصان استفاده شده است. بنابراین افرادی که بیشترین آشنایی را در زمینه های گوناگون برای نوشتن بخشها داشته اند، انتخاب و بهترین محققان به عنوان ویراستاران موضوعی، نویسندگان و مشاوران به کار گرفته شده اند. مقالات به چاپ رسیده نیز امضادار هستند. نام ویراستاران موضوعی، نویسندگان و مصوران در لیست همکاران در هر جلد به طور جداگانه ارائه شده است.